

Πρώτη φορά στο θέατρο

Ο υπερσυντέλικος της ενεργητικής και της παθητικής φωνής

Τα ρήματα που αναφέρονται σε μια ενέργεια που άρχισε από το παρελθόν και έχει τελειώσει πριν γίνει κάποια άλλη είναι σε χρόνο υπερσυντέλικο.

Ο υπερσυντέλικος της ενεργητικής και της παθητικής φωνής στην οριστική έγκληση κλίνεται ως εξής:

Υπερσυντέλικος	
Ενεργητική φωνή	Παθητική φωνή
είχα στολίσει	είχα στολιστεί
είχες στολίσει	είχες στολιστεί
είχε στολίσει	είχε στολιστεί
είχαμε στολίσει	είχαμε στολιστεί
είχατε στολίσει	είχατε στολιστεί
είχαν στολίσει	είχαν στολιστεί

π.χ. Όταν ήρθε η μητέρα, είχαμε στολίσει ήδη το σπίτι.
Η Αφροδίτη είχε στολιστεί και σε περίμενε.

Ο υπερσυντέλικος σχηματίζεται με το βοηθητικό ρήμα έχω στον παρατασικό και το απαρέμφατο του ρήματος.

Ασκήσεις

1. Να γράφεις τα παραπάνω ρήματα στον υπερσυντέλικο της ενεργητικής ή της παθητικής φωνής.

Ενεστώτας

- α) αρχίζω
- β) δέχομαι
- γ) δουλεύει
- δ) έρχομαι
- ε) καταλήγουμε
- στ) ζείτε
- ζ) περιγράφω

Υπερσυντέλικος

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. Να συμπληρώσεις τις παρακάτω στήλες.

Ενεργητική φωνή

- α) είχε γράψει
- β) είχαν μειώσει
- γ)
- δ)
- ε) είχα ακούσει
- στ) είχαμε μαζέψει

Παθητική φωνή

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Τι να προσέξω στην ορθογραφία!!!

Δεν πρέπει να μπερδεύουμε το **ποιο** με το **πιο** και το **ποια** με το **πια**. Είναι λέξεις που ακούγονται το ίδιο, αλλά γράφονται διαφορετικά. Πώς μπορούμε να τα ξεχωρίσουμε;

- Χρησιμοποιούμε το **ποιο** όταν ρωτάμε και το **πιο** όταν θέλουμε να συγκρίνουμε.
π.χ. Ποιο φόρεμα σου αρέσει;
Η Μαρία είναι πιο καλή από την Ελένη.
- Χρησιμοποιούμε το **ποια** όταν ρωτάμε και το **πια** μετά από ρήματα ή επιφωνήματα.
π.χ. Ποια σου το είπε;
Φτάνει πια, ως εδώ.

Ασκήσεις

1. Να συμπληρώσετε και κενά με την κατάλληλη ερωτηματική αντωνυμία στο σωστό τύπο.
 - α) ώρα ανοχωρεί το πλοίο;
 - β) μέρες πέρασαν από τότε που σου τηλεφώνησε;
 - γ) Για πράγμα μιλάτε εσείς οι δύο;
 - δ) θα κάνουμε με το αυτοκίνητο που χάλασε;
 - ε) είναι αυτός που σου τηλεφώνησε και θέλει από σένα;
 - στ) Έχεις αποφασίσει άτομα θα καλέσεις στο πάρτι;
 - ζ) είναι η καλύτερή σου φίλη;
 - η) εννοείς όταν λες πως δε θα έρθεις;
2. Να γράψεις τις ερωτήσεις των παρακάτω απαντήσεων χρησιμοποιώντας την κατάλληλη ερωτηματική αντωνυμία.
 - α) -
- Ο καλύτερός μου φίλος είναι ο Παναγιώτης.
 - β) -

7. Η παράσταση αρχίζει

Μια περιπέτεια για το Ρωμαίο

Ο Παρακείμενος

Ο παρακείμενος μας δείχνει ότι μια ενέργεια έχει ήδη ολοκληρωθεί τη στιγμή που μιλάμε. Σχηματίζεται με το βοηθητικό ρήμα *έχω* και το απαρέμφατο.

π.χ. *έχω γράψει, έχεις παίξει, έχει φάει, έχουμε πάει, έχετε δει, έχουν υποσχεθεί*

1. Να συμπληρώσεις τον πίνακα με τα ρήματα της πρώτης στήλης στο ίδιο πρόσωπο του παρακειμένου της ενεργητικής και παθητικής φωνής.

ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ	ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ	
	ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗ ΦΩΝΗ	ΠΑΘΗΤΙΚΗ ΦΩΝΗ
ποτιζω		
σχεδιάζουμε		
μιλάς		
τρέχουν		
γράφετε		
διπλώνει		
αγαπώ		
μαγεύω		

2. Να συμπληρώσεις τα παρακάτω κενά με τα ρήματα των παρενθέσεων στον παρακείμενο, στο σωστό τύπο.

- α) Ο δρόμος (κλείνω) εξαιτίας των έργων φυσικού αερίου.
- β) Οι ρυθμοί της ζωής μας (αυξάνομαι) πολύ τις τελευταίες δεκαετίες.
- γ) Δεν (γράφω) καλά στο διαγώνισμα γιατί δεν

Ένας Αρλεκίνος από χαρτί

Επιρρήματα είναι οι λέξεις που συνοδεύουν τα ρήματα και μας δίνουν πληροφορίες για τον *τόπο*, το *χρόνο*, τον *τρόπο*, την *ποσότητα*.

Χρονικά επιρρήματα

Χρονικά επιρρήματα είναι εκείνα που φανερώνουν *χρόνο* και απαντούν στην ερώτηση «*πότε*» (*πότε, τώρα, τότε, πριν, μετά, σήμερα, αύριο, χτες, μεθαύριο, πέρ(υ)σι, φέτος, απόψε, αργά, νωρίς, οποτεδήποτε, όποτε, άλλοτε, κάποτε, ύστερα, έπειτα, επιτέλους, κιάλας, αμέσως, σπάνια, συχνά, τακτικά, πότε πότε κ.α.*)

1. Να συμπληρώσεις τα κενά με τα κατάλληλα χρονικά επιρρήματα που θα βρεις στην παρένθεση.

(*κάποτε, χτες, σήμερα, μετά, ποτέ, πριν, τώρα, αρχικά, αύριο, ποτέ, τότε*)

- α) ήταν μια ηλιόλουστη μέρα, όμως βρέχει ασταμάτητα.
β) το τέλος της παράστασης, οι ηθοποιοί υποκλίθηκαν στο κοινό.
γ) δυσκολευτήκαμε στα μαθήματα, όμως τα καταφέρνουμε πολύ καλύτερα.
δ) , αν ο καιρός είναι καλός, θα πάμε εκδρομή.
ε) μη λες
στ) πολλά χρόνια οι σχέσεις των ανθρώπων ήταν πιο ζεστές.
ζ) θα θυμηθείς τα λόγια μου και τότε θα καταλάβεις.

2. Να βρεις τα αντίθετα των παρακάτω χρονικών επιρρημάτων.

τώρα	ποτέ
αρχικά	νωρίς
χθες	συχνά
φέτος	πριν

Όρνιθες

Ευθύς και πλάγιος λόγος

Στον **ευθύ λόγο** ακούμε ή διαβάζουμε τα λόγια κάποιου όπως ακριβώς τα λέει.

Στον **πλάγιο λόγο** ακούμε ή διαβάζουμε τα λόγια κάποιου, όχι ακριβώς όπως τα είπε, αλλά όπως μας τα μεταφέρει ένα τρίτο πρόσωπο.

1. Να μετατρέψεις τον ευθύ λόγο σε πλάγιο.

α) Ο διευθυντής ρώτησε:

- Ποιος θα πάει εκδρομή;
- Όλοι θα πάμε, απάντησαν τα παιδιά.

.....
.....

β) Ο δάσκαλος ρώτησε:

- Ποιος έγραψε στον πίνακα τη Γραμματική;
- Ο Δημήτρης, απάντησαν τα παιδιά.

.....
.....

γ) Η δασκάλα μας είπε:

- Διαβάστε προσεκτικά τις οδηγίες για τους σεισμούς.

.....
.....

δ) Ο γιος τους τους υποσχέθηκε: «Θα έρθω το καλοκαίρι να περάσουμε λίγες μέρες μαζί!».

.....
.....

ε) Οι γείτονές τους φώναξαν: «Σταματήστε αμέσως την μουσική, γιατί θα καλέσουμε την αστυνομία».

Πρώτη φορά στο θέατρο

Υπερσυντέλικος

Ο υπερσυντέλικος μιλά για μια ενέργεια που έγινε στο παρελθόν και που είχε ολοκληρωθεί πριν από κάποια άλλη χρονική στιγμή του παρελθόντος.

π.χ. Ο Κοσμάς είχε τελειώσει τα μαθήματά του, όταν έφτασαν οι φίλοι του στο σπίτι.

1. Να συμπληρώσεις τον πίνακα με τα ρήματα της πρώτης στήλης στο ίδιο πρόσωπο του υπερσυντέλικου της ενεργητικής και παθητικής φωνής.

ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ	ΥΠΕΡΣΥΝΤΕΛΙΚΟΣ	
	ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗ ΦΩΝΗ	ΠΑΘΗΤΙΚΗ ΦΩΝΗ
φωτίζω		
ζωγραφίζουμε		
ζητάς		
βάφουν		
τρέχετε		
βιδώνει		
αναζητώ		
μαγειρεύω		

Ο Κεραμιδοτρέχας

1. Συμπλήρωσε τα κενά με την κατάλληλη ερωτηματική αντωνυμία.

- α) είναι αυτός ο κύριος;
- β) φάρια έπιασες;
- γ) Πες μου, σε παρακαλώ, έπαθες;
- δ) είναι οι ερωτηματικές αντωνυμίες;
- ε) ώρες παίξατε στην εκδρομή;
- στ) Πες μου θέλεις και θα σου πω αν μπορώ να σε βοηθήσω.

2. Συμπλήρωσε προσεκτικά με τις λέξεις ποιο ή πιο και ποια ή πια.

- α) είναι για σένα το ευχάριστο μάθημα;
- β) Είναι όλα τόσο όμορφα που δεν ξέρω να διαλέξω.
- γ) Δεν ξέρω τι να πω. Μου φαίνονται όλα τόσο παράξενα.
- δ) Σε περιοχή μένεις;
- ε) από τα δύο τραγούδια σου αρέσει πολύ;
- στ) Πήγαινε λίγο πέρα, για να χωρέσουμε όλοι.
- ζ) μπορεί να μου πει είναι η σωστή λύση του προβλήματος;
- η) Μερικές φορές, είναι πιο δύσκολο απ' ό,τι φαίνεται να καταλάβεις είναι πραγματικός φίλος σου.

Όνομα:.....
Μάθημα: Μια περιπέτεια για το Ρωμαίο

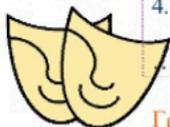
17/02/12

Ερωτήσεις κατανόησης κειμένου

1. Πού ζει η οικογένεια του Ομήρου; Να περιγράψεις το μέρος κατοικίας της.
.....
.....
2. Από πού φαίνεται η αγάπη του κυρίου Ομήρου για το θέατρο;
.....
.....
3. Από πού φαίνεται η αγάπη της γυναίκας του Ομήρου, Λαβίνιας για το θέατρο;
.....
.....
4. Τι είναι το θέατρο για το γιο της οικογένειας, το Ρωμαίο;
.....
.....

Γραμματικό φαινόμενο: Παρακείμενος ενεργητικής και παθητικής φωνής

Παρακείμενος των ρήματων σβήνω- σβήνομαι	
Ενεργητική φωνή	Παθητική φωνή
.....
.....
.....
.....

Ερωτήσεις κατανόησης κειμένου

1. Ποιος ήταν ο πρωταγωνιστής της παράστασης «Υπνρέ δύο αφεντάδων»;
.....
2. Ποια είναι τα υλικά κατασκευής του Αρλεκίνου;
.....
.....
3. Ποιο γεωμετρικό σχήμα χρησιμοποιούμε για α) το κεφάλι, β) το καπέλο, γ) το σώμα, δ) τα πόδια, ε) τα χέρια;
.....
.....
4. Πώς μπορεί να χρησιμοποιηθεί ο Αρλεκίνος;
.....
.....

Γραμματικό φαινόμενο: οριστική, υποτακτική, προστακτική Αορίστου

Να βάλλεις τις παρακάτω προτάσεις στις εγκλίσεις που κάθε φορά λείπουν:

- Οριστ: Μαγείρεψες φαγητό για όλους.
Υποτ:
Προστ:
- Οριστ:
Υποτ:
Προστ: Δούλεψε πιο σκληρά!
- Οριστ:.....
Υποτ: Να μαζέψετε το τραπέζι.
Προστ:.....

